

BULLETTIN

Svensk förening för Beroendemedicin

www.svenskberoendemedicin.se

Nummer 3 | AUG 2019 | Årgång 30

Detta nummer utges endast i digital form

- 8 Narkotikan billigare
- 6 Alkohol ingen hälsodryck
- 4 Rudan och spriten
- 6 Opioidberoende-epidemin i USA när domstolarna
- 9 Alkohol ställer till det
- 2 Föreningens stipendium på 15 000
- 6 Kokainkräftor
- 4 Cannabisgodis
- 5 Andréasson vs Sundén
- 10 Alkolås istället för indraget körkort

Våra annonsörer 2019

dne pharma
Nordic Drugs
Indivior
TEVA
Unimedica Pharma
Abbvie
mundipharma
Alkohol&Narkotika
Gilead
Camurus

Fulltecknat före semestern

Årets tema **Det kroniska sjukdomsbegreppet vid beroende — till nytta eller skada?** lockade många intresserade. Det är också ett riktigt spännande startfält bland föreläsarna, såväl nationella som internationella.

Samlingssalen på Billinge hus rymmer strax över 100 personer och redan vid midsommartid var samtliga stolar bokade! Vi har dessvärre fått tacka nej till många sökande och snabbt stängt ner ansökningsmöjligheterna. MEN - blir det återbud öppnas möjligheten igen, kolla gärna lite då och då för någon väntelista har vi inte.

Se hela programmet och lite information på sidan 7

Utbildning

för all vårdpersonal inom svensk LARO-verksamhet

Välkommen till terapiinriktad utbildning kring opioidberoende. Det är en utbildning som riktar sig till all vårdpersonal inom svensk LARO-verksamhet och omfattar etiologi, diagnos och utredning av opioidberoende, farmakologisk och icke-farmakologisk behandling, återfallsprevention, säkerhetsaspekter samt samsjuklighet.

Det är Svensk förening för Beroendemedicin som har utvecklat utbildningen. Deltagandet är kostnadsfritt!

Se mer sidan 11 och i nästa nummer av Bulletin.

föreningsmöte

Vi ses i på **Billinge hus** i Skövde den **8 november**
Samling 12.15

Årsmötesförhandlingarna hålls i år i anslutning till den stora novemberkonferensen.

Om du inte ska närvara vid novemberkonferensen (se sid. 7) ska du inte anmäla dig eller betala konferensavgift.

Alla medlemmar varmt välkomna!

Styrelsen

Ordförande

Åsa Magnusson
Stockholm

Vice ordförande

Joar Guterstam
Stockholm

Facklig sekreterare

Cathrine Rönnbäck
Göteborg

Vetensk. sekreterare

Anders Håkansson
Malmö

Kassör

Gulber Asanovska
Malmö

Övriga ledamöter

Sven Andréasson
Stockholm

Bengt Sternebring
Malmö

Sven Wählin
Stockholm

Hanne Tønnesen
Malmö

Karin Stolare
Uppsala

Markus Heilig
Linköping

Martin O Olsson
Stockholm

Martin Hammar
Göteborg

Korrespondens

cathrine@
svenskberoendemedicin.se

Lösenord 2019

På vår hemsida kommer du under året att hitta dokument som är avsedda enbart för medlemmar. Du avkrävs ett lösenord och detta är under 2019

bulle191

Tidskriften BULLETTIN är inte kodad

DN Debatt 20190514.
Svensk förening för Beroendemedicin:

Låt sjukvården ta ansvar för beroendesjukdomar

Patienter som lider av beroende och samtidigt har andra psykiatriska problem bollas runt mellan olika instanser. Vi menar att ansvaret för behandling av beroendetillstånd bör läggas inom sjukvården. Och att socialtjänsten bör fokusera på insatser som skapar goda betingelser för behandlingen.

Vi kan inte ha kvar en ordning där sjukvården nekar människor psykiatrisk hjälp om de använder droger och kategoriskt hänvisar dem till en ofta handfallen socialtjänst som saknar denna kompetens.

Ta gärna del av den gedigna utredning Gerhard Larsson presenterade 2011 – fortfarande rykande aktuell (Missbruksutredningen SOU 2011:35)

Medlemsavgiften

Du har fått en anmodan att betala medlemsavgiften via mail. Lätt att glömma! Du kan lätt åtgärda:

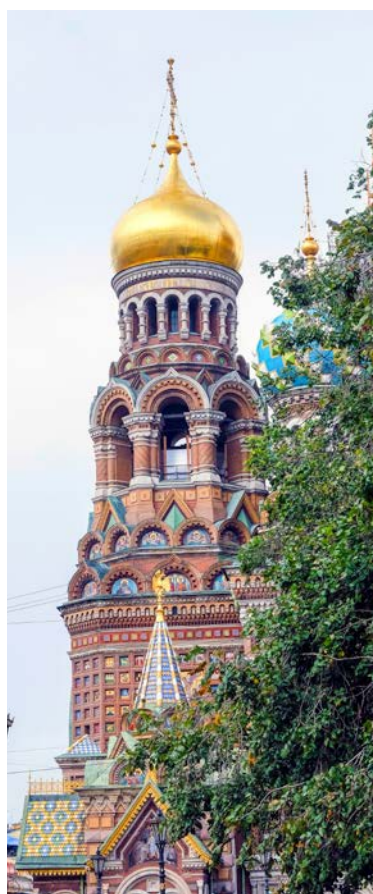
Medlemsavgiften:
300 kronor per år

Betala

till Swish 1233 5521 30 eller
postgiro 55 34 02 - 9

Svensk förening för Beroendemedicin

Tack för ditt medlemskap

Studieresa 2020 St Petersburg

Föreningen håller på med planeringen av nästa års studieresa som går till St Petersburg. Tider och mer information dyker upp successivt på hemsidan och i Bulletin.

Protokoll

från styrelsemöten och det årliga föreningsmötet hittar du på vår hemsida så snart de är justerade.

Adressändring

Du glömmet väl inte att meddela föreningen när Du byter adress?

bengt.sternebring@svenskberoendeme-

Svensk förening för Beroendemedicin

Ordförande

Åsa Magnusson

Korrespondens

Cathrine Rönnbäck

cathrine@svenskberoendemedicin.se

Ekonomi

Gulber Asanovska

Medlemsansvarig

Bengt Sternebring

bengt@svenskberoendemedicin.se

Utbildningsutskottet

Karin Stolare (föredragande)

Vetenskapliga utskottet

Anders Håkansson (föredragande)

Forskning/konferenser

Markus Heilig (föredragande)

Bulletin/hemsida

Bengt Sternebring (redaktör)

bengt@svenskberoendemedicin.se

BULLETTIN

Redaktör: Bengt Sternebring
bengt.sternebring@svenskberoendemedicin.se

Annonser: Camilla Stjernholm
camilla.stjernholm@svenskberoendemedicin.se

Ansv. utgivare: Åsa Magnusson

Tryckeri: Exakta, Malmö

Bulletin är en medlemsskrift för Svensk förening för Beroendemedicin. Bulletin utkommer i pappersversion årligen i februari, maj och november. En kortare version utkommer endast på föreningens hemsida under augusti.

Som medlem i föreningen

har du möjlighet att söka **vårt Stipendium** för fördjupad alkohol- och drogkunskap. Du kan använda stipendiet till forskning, studiebesök, konferens e dyl.
Du kan ansöka när som helst under året.

15 000 kronor kan bli dina

Ansökningsreglerna hittar du på vår hemsida www.svenskberoendemedicin.se

Lite om

David Nutt

David Nutt är en engelsk neuropsykofarmakolog som specialiserat sig på drogers effekt på hjärnan vid exempelvis beroende, ångest och sömn. Han har och har haft fingrarna i de flesta engelska syltburkarna och är en ibland kontroversiell men samtidigt aktad forskare och lärare: professor emeritus vid Bristols universitet och nu Edmund J Safran-professor i neuropsykofarmakologi. Han har synpunkter på det mesta inom detta område. Han har för ett decennium sedan klassat droger ur farlighetssynpunkt, en skattning som ifrågasattes av många forskarkollegor (se bild).

David Nutt om

alkohol: if it were discovered today, it would be illegal as a foodstuff. The safe limit of alcohol, if you apply food standards criteria, would be one glass of wine a year

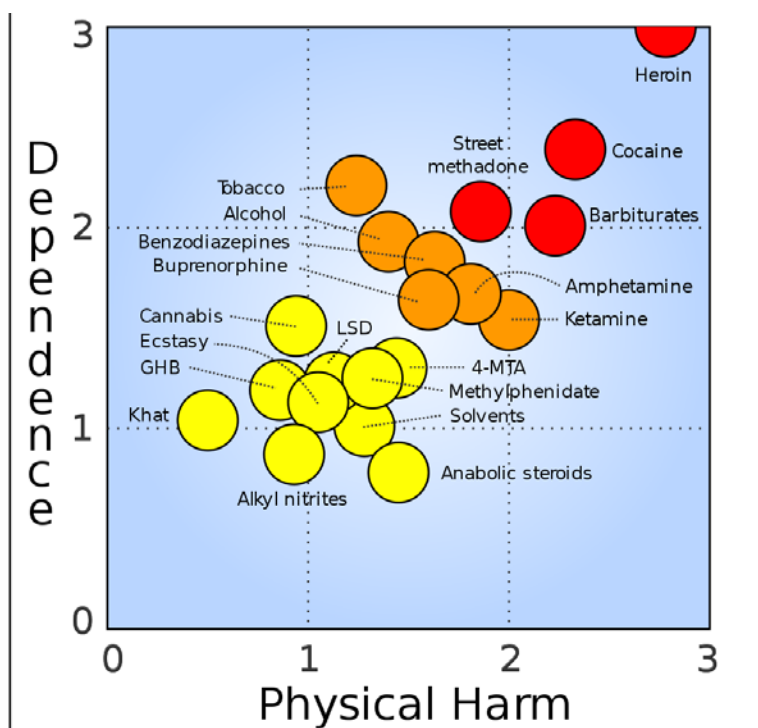
hästar: horse riding is more dangerous than taking ecstasy an LSD (efter detta fick han inte längre vara rådgivare till engelska regeringen)

maltwisky: I enjoy a *very small* single malt before bed

supande: booze is more harmful to society than heroin and crack

fortsatt drogfrihet: the greatest challenge in addiction treatment today – keeping people who have become abstinent drug free when they experience pressures to resume drug-taking

Citat från The Guardian, Lancet och NDARC (forskningsinstitut i Sydney)

Kokainbruket allt vanligare

Enligt uppgifter från Rättsmedicinalverket ökar kokainbruket och fler dör på grund av drogen. Detta framkommer i en omfattande undersökning som SVT har gjort. Kokain har med åren blivit vanligare, billigare och renare enligt såväl tull som polis.

Statistiken över de som testas positivt vid ringa narkotikabrott visar att vanligast är fortfarande cannabis och amfetamin, men antalet positiva kokainprover har ökat kraftigt under senare år.

Även dödsfall i vilka kokain funnits med har ökat. Under 2011 finns 11 obduktionsfall medan antalet under 2018 var 104. Av de 104 bedömdes 20 vara orsakade av kokain, ensamt eller i kombination med andra substanser. Det är betydligt fler jämfört med tidigare år då det endast var någon enstaka individ som avled varje år.

Kokain är inte längre enbart en "partydrog" utan blivit en drog som finns överallt i samhället.

SVT 20190407

Spännande och nyttig alkoholkonferens

I år har INEBRIA (International Network on Brief Interventions for Alcohol) sin årliga konferens förlagd till Lübeck mellan 26 och 27 september. Det är den 16:e årliga konferensen.

INEBRIAs president, professor Sven Andréasson, hoppas på många svenska deltagare. Det pågår ju ett stort antal aktiviteter runt om i Sverige för att uppmärksamma alkoholvanor i hälso- och sjukvården och här ges tillfälle att diskutera med kollegor från många länder. Såväl forskare som praktiker är välkomna.

Allinformation på hemsidan: www.conference2019.inebria.org/home

Om brittena

är bättre på sex än europeer eller amerikaner framgår inte enligt den undersökning som är publicerad i The Guardian (studie från 2019). Dock använder Storbritanniens invånare droger före sex i större omfattning än andra. Det är framför allt ecstasy och kokain som prefereras.

Bulletiner

Fenatyldomarna står fast. Högsta Domstolen bekräftar Tingsrättens domar mot de två som sålt fentanyl i dödliga doser. Det blev till och med en viss skärpning för den ene. Intressant är att fentanyl inte är narkotikaklassat.

Den nya spellagen från i år har lett till att redan efter 3 månader hade mer än 30 000 personer stängt av sig från spel. Detta har lett till att de flesta spelbolagen har förlorat mången slant.

Flummiga travhästar i Frankrike! Kanske inte direkt, men vid kontroll visade det sig att flera travhästar testade positivt för cannabisvarianten CBD (cannabidiol). Dock inget ont dopninguppsåt utan fodret från Nederländerna var kontaminerat (hampa). Tror man.

I en samordnad aktion med 20-talet länder involverade har man under våren beslagtagit 97 ton kokain och 27 ton marijuana. Värdet ute på marknaden uppskattas till 3,3 miljarder dollar. Tillslaget skedde sannolikt i Stilla havet, men länderna är mycket förtegnade om hur det hela har gått till. Uppgifter från TT.

Det blev efter omröstning ja till avkriminalisering av psykedeliska svampar och därmed blir Denver den första staden i USA som har denna inställning. Ja-sidan segrade med 89 320 röster mot nej-sidans 87 341. En diskret marginal på två tusen röster.

Under 2018 gjorde polisen närmare 50 000 beslag av narkotika. Det är en ökning med tio procent jämfört med 2017. TT

Trots mycket stränga narkotikalagar har bruket bland ungdomar i Vietnam ökat. Under året har fem män och fem kvinnor dömts till döden för narkotikasmuggling. Den som hanterar 600 gram heroin eller 2,5 kilo metamfetamin riskerar dödsstraff.

Rudan överlever i den frusna vintersjön tack vare spri-ten. Firren undviker mjölksyreförgiftning tack vare en modifierad enzymprocess som omvandlar pyruvat till etanol, ett förstadium till etanol, som frigörs via gälarna och på så vis klaras livhanken. Det muterade enzymet liknar det som finns i öljäst. III Vetenskap.

Största kokainbeslaget i USA:s historia gjordes under juni månad. I 7 containrar i Philadelphias handelshamn hittar tullen kokain till ett marknadsvärde på cirka 9,5 miljarder (!) kronor. Leveransen hade som slutdestination Europa.

Nästa nummer av Bulletin kommer ut i slutet av oktober! Först på nätet, sedan i din brevlåda — för du är väl medlem.

Efter Tingsrättens friande dom har nu Högsta domstolen slagit fast att cannabisolja som innehåller den aktiva substansen THC ska klassas som narkotika. Det gäller även om framställningen görs på legal industrihampa.

Illinois blir elfte delstat att tillåta cannabis för nöjesbruk i USA.

Cannabis-godis gav psykiska problem

En tämligen begränsad undersökning om cannabisanvändare från ett universitetssjukhus i Colorado gav dock intressanta resultat. Forskargruppen undersökte medicinsk-psykiatriska problem till följd av cannabisintag – kakor och godis och vanlig rökning.

Framför allt finns få studier som ser på skaderisken för ätliga produkter som innehåller cannabis. Den här undersökningen är retrospektiv och data insamlades från åren 2012 till 2016. Medtaget i analysen av resultaten är att det finns få tillgängliga doserings- och exponeringsdata. Det var fler cannabisrökare som uppsökte sjukvården är de som åt kakor och godis, men forskargruppen förvånades över att den ätbara cannabisen resulterade i fler akut psykiatriska och medicinska besvär.

Totalt framkom för "godisätarna" psykiatriska symptom i 18% (rökare: 10,9%), förgiftningssymtom i 48% (jämfört med 28%) och kardiovaskulära symptom i 8% jämfört med 3,1% för rökare. Av de som till följd av cannabisintag sökte sjukvård var ätarnas antal 10,7%.

Monte AA, et al. Acute Illness Associated With Cannabis Use... *Annals Internal Medicine* 2019, March 26

En blåsing som kan rädda liv

DSV är ett av Sveriges största transportföretag på väg. Som först i landet inför företaget alkoholkontroll (alkobom) vid sina terminaler. Det är ett helautomatiskt system som inte släpper fram ett fordon med en förare som är positiv för alkohol.

Först ut var terminalen i Jönköping och nu har jätteterminalen i Landskrona fått sin bom. I väntan på nyinstallationer utför företaget slumpvisa alkoholkontroller på de övriga terminalerna. SDS

Baclofen under luppen

För att se effekten av baclofen vid behandling av alkoholberoende har Cochrane publicerat en studie genomgång av de randomiserade kontrollerade försök (RCT) som gjorts med en behandlingsperiod som omfattade minst fyra veckor. Studiernas syfte skulle vara att mäta antingen total avhållsamhet från alkohol eller ett minskat intag.

Sammanfattningsvis framkom inget resultat som visade på någon skillnad mellan baclofen och placebo. De publicerade rapporterna var dock inte enkla att jämföra då de var i stora stycken olika i sitt upplägg varför Cochranegenomgångens resultattolkningar har sina begränsningar.

Dock fastslår gruppen att trots att några RCT-studiers resultat ses som lovande är rådande evidens så osäker att baclofen inte kan rekommenderas som ett förstahandspreparat vid behandling av alkoholberoende.

Minozzi S, et al. Baclofen for alcohol use disorder. Cochrane Systematic Review, nov 2018

Nygammal ordförande för specialistföreningarna inom Sveriges Läkarförbund

Professor Ragnar Westerling från Uppsala Universitet har fått förnyat förtroende som ordförande i SLF:s specialistföreningars representantskap.

Ragnar Westerling är professor och överläkare i socialmedicin vid Uppsala Universitet och Akademiska sjukhuset. Han blev specialist i socialmedicin 1993, samma år som han disputerade.

Nationalekonom David Sundén: alkoholskatten och alkoholmonopolet fungerar inte.

Professor Sven Andréasson: Sundén har fel i såväl stort som smått.

Nationalekonomen och konsulten David Sundén har på DN DEBATT analyserat och problematiserat kring varför tobakspolitiken varit så framgångsrik men inte alkoholpolitiken. Konsumtionen av alkohol har inte minskat och viktiga faktorer till detta är, enligt debattören, att alkoholpolitikens viktigaste verktyg för att nå en minskning inte fungerar: alkoholskatten och alkoholmonopolet.

Staten har för dålig kontroll över svenskarnas alkoholkonsumtion, den är faktiskt mycket sämre än kontrollen över spelmarknaden. Regeringen bör därför omedelbart initiera en översyn av vilka regler som ska styra alkoholmarknaden i framtiden. Utgångspunkten bör vara att alkoholmarknaden öppnas för konkurrens med privata alkoholbutiker.

Målet bör vara ett regelverk som ger staten kontroll över svenskarnas alkoholkonsumtion och marknaden.

Detta enligt David Sundén (DN DEBATT 26 mars 2019).

Kommentarer följde

Förbundsordföranden för IOGT-NTO, *Johnny Mostacero*, kommenterade snabbt debattartikeln:

Här räknas för tidiga dödsfall på grund av tobak och alkohol som en samhällsekonomisk vinst och utebliven njutning vid minskad alkoholkonsumtion som en förlust. Det är ett teoretiskt och farligt resonemang som jag med kraft vänder mig mot.

Sven Andréasson, professor i Socialmedicin och överläkare vid Beroendecentrum Stockholm, kontrade Sundéns artikel med en rejäl breddside:

På alkoholfronten intet nytt. Inget nytt här, inga nya fakta, bara vantolkningar av forskningen. Sundén har fel i såväl stort som smått.

Till stöd för sina slutsatser väljer Sundén mycket selektivt ut vissa forskarrapporter. Han

Professor Sven Andréasson.
Foto: Sternebring

underlåter dock att nämna att dessa kritiserats kraftigt av flertalet forskare inom detta område

Sundén intar en extremposition i förhållande till experterna på området – WHO, OECD, Världsbanken, liksom en lång rad internationella forskningsinstitut. Lärdomen från alla dessa är den rakt motsatta till Sundéns ESO-rapport: att släppa loss alkoholförsäljningen till 1000-tals livsmedelsbutiker som arbetar under konkurrens medför självfallet ökad alkoholförsäljning, ökad konsumtion och ökade skador.

Senaste bakslaget för alkohol som hälsodryck

En omfattande studie från Oxford University är ännu ett sänke för den länge omhuldade teorin om att lite alkohol är bra för hälsan. Till skillnad mot tidigare forskning visar denna engelsk-kinesiska undersökning att måttlig alkoholkonsumtion inte skyddar mot stroke, snarare tvärtom. Resultaten publicerades under våren i The Lancet. En eller två standardglas om dagen ökar risken med 10-15% för utvecklingen av stroke.

Det är data från en halv miljon vuxna kineser som ligger till grund för studien. Patienter följdes från 2004 till början av 2017. Det som noterades var hälsa, livsstil, genetik och utveckling av hjärt-kärlsjukdomar inklusive stroke.

Vid noggrann genomgång av resultaten fann forskargruppen att för varje ökning av veckokonsumtionen av alkohol med 280 gram så ökade risken för stroke med 38%.

Studien har begränsningar emedan data är baserade på självrapportering och att alkoholkonsumtionen nästan uteslutande var starksprit. Det finns studier som menar att vin kan ha positiv effekt på hälsan.

Dock framhåller professorn i kardiologi vid University of Sheffield i en kommentar till The Guardian (190405) att denna undersökning ger vid handen att det finns föga evidens för att alkohol skulle vara hälsoskyddande.

The Lancet 20190404 (doi.org/10.1016/S0140-6736(18)31772-0)

Ny drogtestmetod

En ny och till synes mycket effektiv metod för drogtestanalys har utvecklats vid Sahlgrenska universitetssjukhuset. I stället för urinprov analyseras nu saliv. Denna metod är såväl enklare som säkrare än den nu använda urinprovsmetodiken. Det är också mindre kostsamt att analysera saliv än urin.

Salivmetoden kan spåra ungefär 70 olika substanser i ett enda prov. Det går sålunda att identifiera betydligt fler droger än tidigare.

Kokainräkor

Forskare från King's College har undersökt halten av kemikalier i några floder och vattendrag i områden i grevskapet Suffolk genom att analysera räkor. Till stor förvåning fann man att samtliga kontrollerade räkor innehöll spår av kokain och många hade även spår av ketamin. Totalt fann man 50 olika kemikalier i vattnet via räkorna, bland annat även bekämpningsmedel och läkemedel.

Det är inget nytt att hitta narkotika- och läkemedelsspår i vatten, men hittills har det varit i tätbebyggda områden som London och flera andra europeiska städer, men inte såhär ute på den brittiska landsbygden. Detta tycker forskargruppen enligt en av huvudansvariga, dr Leon Barron vid Rättsmedicinska institutionen vid King's College, är anmärkningsvärt och han ställde frågan i en intervju i BBC hur det är beställt runt om i kungadömet.

Environment International May 1 2019 doi:10.1016/j.evint.2019.04.038

Unik rättegång: opioidepidemin i USA har nått domstolarna

Flera företag har ansetts skyldiga till felaktig hantering av smärtstillande opioidläkemedel som lett till ett i USA förödande ökat missbruk och opioidrelaterad död. Det hela började med OxyContin.

I år har en uppmärksam rättegång mot Insys Therapeutics och dess grundare, miljardären John Kapoor, fått ett kraftfullt medialt genomslag i framför allt amerikansk och engelsk press. Kapoor greps redan 2017 men har inte fått sin dom förrän 2019, tillsammans med ytterligare i företaget fyra högt uppsatta chefer. De har överklagat domen som kan leda till 20 års fängelse.

Bakgrunden är att Insys fentanyl-läkemedel Subsys, som är 100 gånger starkare än morfin, har skrivits ut på felaktiga indikationer av läkare som på olika sätt blivit mutade av företaget att förskriva läkemedlet på felaktigt sätt eller i för höga koncentrationer.

Läkemedelsföretaget Insys har under senare år varit mycket populärt på Wall Street

eftersom försäljningen av framför allt Subsys uppgått årligen till mer än 300 miljoner dollar.

Den tio dagar långa rättegången och domen är unik i kampen mot opioidproblemen i USA. I New York Times säger juridikprofessor Richard C Ausness att detta är sannolikt toppen på ett isberg när det gäller läkemedelsföretags felaktiga marknadsföring. Det nya nu är att åklagare och domstolar når i sina åtalpunkter in i ägarfamiljerna. Domen kan leda till fler utredningar.

Flera domstolsärenden i samma anda har gällt Purdue Pharma, som tillverkar OxyContin. Läkemedelsföretaget har enligt det amerikanska rättssystemet haft en allt för aggressiv marknadsföring med framför allt rekommendationer till läkare att skriva ut höga icke farmakologiskt försvarbara doser. Domstol har fastslagit att företaget bidragit till den i USA höga opioidrelaterade dödligheten. Även här har nyligen statsåklagaren i Massachusetts åtalat ägarfamiljen (Sackler).

The New York Times 20190502, BBC 20190503. Se även Bulletin nr 2 2019, sid 9.

Det kan finnas en chans...

Mötet blev snabbt fullbokat! Redan runt midsommar hade sista platsen tagits i anspråk. Det kan bli återbud, så kolla på vår hemsida för anmälningss formuläret öppnas upp vid återbud.

Svensk förening för Beroendemedicins årliga konferens byter i år skepnad. Utvidgat program med flera internationella och nationella forskare och experter delar med sig av sina kunskaper under två dagar. Konferensen arrangeras i samarbete med SAD.

Det kroniska sjukdomsbegreppet vid beroende – till nytta eller skada?

The concept of addiction as a chronic relapsing brain disorder – helpful or harmful?

Svensk förening för Beroendemedicin och Svenska föreningen för Alkohol- och Drogforskning inbjuder till en tvådagarskonferens den 7 – 8 november 2019 på First Hotel Billinge hus i Skövde. Första dagen hålls konferensen på engelska och andra dagen på svenska.

Torsdag 7 november

09:00 – 10:00 **Registration and poster mounting**

Moderator: Elisabet Jerlhag

10:00 – 10:15 **Welcome**

10:15 – 11:00 **Sholarship presentations**

11:00 – 12:00 **Challenging the brain disease model of addiction**

Emeritus Professor Nick Heather, Department of Psychology, Norhumbria University, UK

12:00 – 13:00 **Lunch**

Moderator: Åsa Magnusson

13:00 – 13:45 **The epidemiology and addiction**

Professor Cecilia Magnusson, Department of Public Health Sciences, Karolinska Institute, Sweden

13:45 – 14:30 **Drug addiction is a disorder of excessive goal-directed choice, not habit or compulsion**

Associate Professor Lee Hogarth, University of Exeter, UK

14:30 – 15:00 **Coffee**

15:00 – 15:45 **Reconceptualising the way addiction is modelled in animals – a translational perspective**

Research Director Véronique Deroche-Gamonet, Inserm, University of Bordeaux, France

15:45 – 16:30 **The concept of addiction as a chronic relapsing brain disorder: Has it delivered?**

Professor Markus Heilig, Linköping University, Sweden

16:30 – 17:45 **Debate between the lecturers**

18:00 – 19:00 **Annual meeting SAD**

19:00 – 20:00 **Poster session**

20:00 **Dinner**

Fredag 8 november

08:30 – 10:00 **Fria föredrag kring temat Vad händer just nu inom svensk beroendeforskning?**

Detaljerat program senare

10:00 – 10:30 **Kaffe**

10:30 – 12:00 **Fria föredrag, fortsättning**

12:00 – 12:15 **Ordföranden för SAD och SFB avslutar konferensen**

12:15 - **Lunchmacka**

Styrelsemöte SAD

Information och anmälan om deltagande hittar du på vår hemsida

www.svenskberoendemedicin.se

eller SADs hemsida

www.sadforskning.se

Hur tar du dig till Billinge hus?

Bästa sättet att ta sig till Billinge hus är med tåg till Skövde. Det tar 1 timme från Göteborg och 2 timmar från Stockholm. Du kan välja mellan SJ, MTR och Västtrafik.

Tågen stannar vid Skövde Resecentrum och därifrån till konferenshotellet är det 3,7 kilometer. Däliga bussförbindelser. Taxi är smidigast och kostar cirka 150 kronor. En medelmåttigt rask promenad tar en timme.

Du kan naturligtvis också ta din egen bil hela vägen hemifrån.

Narkotikapriserna har fallit kraftigt

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) har presenterat prisutvecklingen av narkotikasubstanser under 30 år. År 2018 var priset för amfetamin och heroin nere på omkring en tredjedel av den prisnivå som gällde för 30 år sedan.

Intressant är att även om priset på cannabis ökat något under det senaste decenniet så i ett trettioårsperspektiv är drogen betydligt billigare nu – och farligare: halten THC har ökat och medför ökad farlighet samtidigt som förhållandet mellan THC:CBD har vidgats med samma ökad risk för skadutveckling.

Enligt rapporten har hasch och amfetamin varit väl spridda i landet de senaste 30 åren. Lika vanligt förekommande var det 2018 med marijuana och kokain, vilka sedan millennieskiftet rapporterats allt oftare. Vad gäller heroin, ecstasy och LSD, som också mäts i undersökningen, har dessa blivit något vanligare de senaste 5 åren.

De två narkotikaklassade läkemedelssubstanserna tramadol och alprazolam ingår i rapporten. Tramadol är vanligast i landet. Cirka två tredjedelar av polisområdena har rapporterat in tramadol medan alprazolam finns i hälften av områdena.

Det är Sveriges polisområden som rapporterar in narkotikapriserna via webenkät två gånger per år.
CAN 20190508

Forskningspengar att söka

Milan Valverius Stiftelses ändamål är att främja olika former av vetenskaplig forskning inom ämnesområdet alkohol, andra droger och trafiksäkerhet.

- Forskning om de biologiska mekanismer som orsakar alkohol- och drogberusning såväl som alkohol- och drogberoende med målet att använda kunskaper om dessa processer för specifik diagnostik och för biokemisk uppföljning av behandling av i första hand trafikonyktra (biokemiska markörer)
- Kartläggning, kritisk utvärdering och uppföljning av trafikolyckor relaterade till alkohol och andra droger i Sverige
- Kritisk utvärdering av rehabilitering av trafikonyktra så att dessa skall kunna återfå körkortet
- Studier om lagstiftning och om juridiska och politiska åtgärders effektivitet

I detta syfte delar Stiftelsen ut anslag, pris eller utmärkelser som kan utgå för forskning i överensstämmelse med Stiftelsens syfte eller såsom ersättning för resa inom och utom riket för fullgörande av studier inom ämnesområdet.

Ansökan skall vara inne senast 15 oktober 2019. Maximalt belopp att söka är 50 000 SEK. Medel kan sökas för 1 år i taget. Ansökan skickas till: Milan Valverius stiftelse c/o CAN Box 704 12 107 25 Stockholm

För frågor kontakta

mia.sundelin@can.se eller johan.franck@ki.se

Hur gick det?

K narkhundarna som kollat malmöskolorna under våren har gjort sin insats. Det fanns markeringar i tre högstadies och fyra gymnasier, men polisen hittade ingen narkotika. Det kan ha varit gamla spår.

Det får tolkas som positivt menar de ansvariga i skolorna och polisen att kampanjen om en drogfri skola nått resultat.

Polishundarna fortsätter sitt arbete till hösten. Alla kontroller görs efter skolans verksamhet slutat för dagen.

En utmaning för företagshälsovården

På uppdrag av Systembolaget har Sifo genomfört en undersökning om alkohol på arbetsplatsen. Undersökningen har besvarats av 3000 yrkesverksamma personer, varav 2000 medarbetare och 1000 chefer.

I denna undersökning framgår att över hälften av de 2000 tillfrågade medarbetarna misstänkt att en kollega eller chef har alkoholproblem. Men bara 36 procent av dem informerade en chef eller någon med personalansvar.

Mer än var tredje medarbetare uppger att en kollega eller chef någon gång har varit full och betett sig olämpligt på en personalfest.

Ulric Hermansson, socionom och alkoholforskare vid Karolinska Institutet, menar att denna undersökning visar att företagshälsovården kan spela en central roll. Alla vinner på om alkoholproblem kan identifieras och hanteras på ett tidigt stadium, och företagshälsovården har utmärkta förutsättningar att ställa frågor om alkoholvanor i samband med de vanliga hälsoundersökningarna.

Undersökningen är gjord av Kantar Sifo som slumpmässigt rekryterat via en webbpanel mellan 24 januari och 5 februari 2019. Undersökningen ingår i Systembolagets Alkoholrapport 2019.

Systembolaget.se

Två betydande alkoholforskare får årets forskningspriser från Systembolaget

Det svenska Systembolaget säljer inte enbart alkohol, utan har även ett samhällsuppdrag i vilket ingår att informera och sprida kunskap om alkoholens risker och negativa effekter, bland annat genom ökad samverkan mellan forskare och resten av samhället. Inom detta uppdrag utdelar man årligen ett Kunskapspris på 100 000 kronor och ett stipendium på 50 000 kronor.

Även i år tilldelades priserna till två betydande alkoholforskare, en något äldre och en något yngre. Pristagarna utses av en extern stipendiekommitté bestående av forskare som representerar olika forskningsdiscipliner.

Systembolagets seniora pris (Kunskapspriset) 2019, om vi får kalla det så, gick till professor Peter Allebeck. Han får priset för sina betydande insatser inom alkoholforskningen som har bidragit till samhällets arbete för att minska alkoholskador.

Peter Allebeck, professor i socialmedicin vid Institutionen för folkhälsovetenskap vid Karolinska Institutet, tilldelas Systembolagets Kunskapspris 2019. Allebeck har sedan 1980-talet bedrivit forskning med tonvikt på alkohol, men också andra droger. Hans vetenskapliga gärning präglas av ett starkt engagemang i samhällsdebatten, inte minst kring alkoholens risker och konsekvenser. Forskningen har bidragit till ett omfattande kunskapsunderlag till det förebyggande folkhälsoarbetet.

Systembolagets juniora stipendium 2019 tilldelas psykolog Sara Wallhed Finn som disputerade 2018 vid Karolinska Institutet. Stipendiet delas ut för Wallhed Finns fortsatta och fördjupande forskning rörande insatser om både prevention och behandling, med fokus på hälso- och sjukvården.

Svensk förening för Beroendemedicin gratulerar de förtjänstfulla pristagarna.

Nya lagar slog till den 1 juli 2019

Det är nu slutrokt på uteserveringar i vårt land. Redan nu meddelar seerveringsägarna problem: hur ska de kunna efterleva den lag som de har skyldighet att följa utan att ha möjlighet att förpassa rökaren, det krävs en polis till det. Polisen tänker knappast att detta är högprioriterat.

Enklare blir det att följa den nya lagen att alkoglass endast får säljas på Systembolaget. Denna sorts glass är nämligen att betrakta som "alkoholliknande preparat" som regleras som alkoholdryck.

Alkohol ställer till det

På uppdrag av Systembolagets informationsenhet IQ har drygt ett tusen individer mellan 18 och 25 år tillfrågats om alkohol, sex och relationer. Undersökningen kan ses som en uppföljning av den nu årsgamla Metoo-rörelsen.

Bland resultaten kan nämnas att 19 procent av kvinnorna i undersökningen uppger att de utsatts för sexuella övergrepp av någon som varit alkoholpåverkad, för en mindre grupp har det skett upprepade gånger.

För kvinnor som själva varit påverkade av alkohol har närmare hälften (41 procent) sagt att de till följd av alkohol hamnat i obehagliga sexuella situationer, 7 procent uppgav att det förekommit upprepade gånger.

Av de tillfrågade männen uppgav 35 procent att Metoo fått dem att tänka på hur de beter sig mot andra när de varit alkoholpåverkade.

Sifo/IQ/TT

Du söker väl forskningspengar?

Systembolagets Alkoholforskningsråd delar årligen ut anslag till olika forskningsprojekt. Samhällsvetenskaplig och folkhälsovetenskaplig alkoholforskning prioriteras, tillsammans med forskning som är av särskild betydelse för det förebyggande arbetet mot alkoholskador.

Från och med 2017 delas tio miljoner kronor ut per år, varav två miljoner viks för fokusområden som Systembolaget identifierat som särskilt angelägna och två miljoner för ansökningar från juniora forskare.

Alla ansökningspremissar finner på www.can.se/systembolagets-alkoholforskningsrad/

Eller fråga direkt till alkoholforskning@systembolaget.se

Ett nationellt kompetenscentrum — dags damma av en gammal utredning?

Vår förenings mångårige medlem Claes Nordenson har i en debattartikel i Alkohol & Narkotika lyft fram Gerhard Larssons utredning med förslag (2011) om ett nationellt kompetenscentrum med fokus på beroendevården.

Som exempel på dagens dilemma påpekar Nordenson att få personer med ett skadligt intag av alkohol får hjälp med de på marknaden förekommande och effektiva läkemedlen (disulfiram, naltrexon och acamprosat). Det är dags för primärvården att ta detta på allvar!

Efter att regeringen lade ner Mobilisering mot narkotika 2008 hände ingenting. Enligt Gerhard Larssons förslag var det något av en fortsättning i mobiliseringskansliets anda med ett nationellt kunskapscentrum med en tvärvetenskaplig bas. Det finns U-Fold i Uppsala, CERA i Göteborg och till viss del även CAN, men dessa motsvarar inte fullt ut ett vetenskapligt brett nationellt kunskapscentrum.

Artikelförfattaren ser framför sig ett kunskapscentrum där det ska finnas resurser för att bedriva forskning, utbilda personal och därmed höja statusen för de som arbetar inom beroendevården.

Claes Nordenson:

—Är det inte dags att ta fram Gerhard Larssons utredning och se vilka av förslagen som är realiserbara?

Alkohol & Narkotika 2/2019.

Alkoholindustrin har hittat en lukrativ marknad

Sociala medier har blivit en viktig marknadsföringsplattform för alkoholindustrin. I sociala nätverk kan annonsörers budskap enkelt, snabbt och billigt spridas med hjälp av medietjänsternas användare. Användarna kan även engageras för att skapa innehåll som direkt gynnar marknadsföringen. Denna ökade växelverkan innebär nya rollfördelningar mellan alkoholproducenter, konsumenter, samt mediereklam och PR-sektorn.

Denna fokusrapport presenterar resultaten från ett forskningsprojekt som berör alkoholmarknadsföring på sociala medier i Finland och Sverige. Den tar avstamp i en finsk-svensk studie (Kauppila m.fl. 2019), som utgör den första systematiska granskningen av marknadsföring av alkohol på sociala medier i Finland och i Sverige. Studien omfattar registrerade konton på Facebook, Instagram, Twitter och YouTube tillhörandes alkoholproducenter verksamma i de båda länderna.

CANs fokusserie 2019: Marknadsföring av alkohol i sociala medier. Johan Svensson, et al

Alkolås istället för indraget körkort

Var tredje person som åkt fast för rattfylleri har efter ansökan erhållit möjlighet att installera alkolås i sin bil, dock på egen bekostnad. Det är 12 000 individer som fått godkänt och Transportstyrelsens utvärdering är mycket positiv.

Alkolås har lett till färre återfall och ett viktigt resultat är att många har undgått att förlora sitt arbete.

Ett alkolås kostar ungefär 1500 kronor per månad. Denna möjlighet påverkar inte den rättsliga påföljden, dvs böter eller i vissa fall fängelse, utan enbart körkortindragningen. Den kortaste indragningstiden är 12 månader. Efter byråkrati och installering är det fritt fram att framföra sitt fordon efter cirka 1-2 månader.

Transportstyrelsen meddelar också att antalet indragna körkort under första halvåret 2019 är större än motsvarande tid förra året. I år var det 18352 indragna varav 3358 beroende på rattfylleri (2018 var det 2951). Ökningen motsvarar i procent 3,8.

Sakkunnig på Transportstyrelsen menar att ökningen inte är en trend utan en naturlig variation som beror på olika omständigheter, inte minst en ökad polisinsats.

Många orsaker till dagen efter

I Alcohol and Alcoholism har en översiktsrapport om orsakerna till hangover publicerats. I denna översiktsartikel har författarna tittat på såväl human- som djurstudier. Först konstateras att framför allt forskningen på människa har ur kvalitetsynpunkt mycket övrigt att önska. Djurstudierna är bättre och mer inriktade på neuronala mekanismer och därmed tydligare att tolka, men naturligtvis saknas den för människa lättare åskådliggörande subjektiva upplevelsen liksom beteendet.

Dock framhålles i rapporten att en allmän konklusion kan göras. Det är många faktorer som leder till ”dagen-efter”. Bland de viktigaste ansågs följande vara: alkoholmetaboliternas roll liksom förändringar i neurotransmittorer, inflammatoriska faktorer och mitokondriell dysfunktion.

Fortsatt forskning är naturligtvis avgörande för att få bättre grepp om etiologin till hangover, men kanske man är lite på god väg.

Palmer E, et al. Alcohol and Alcoholism 2019;54:196-03

Välkommen till en terapiinriktad utbildning kring

OPIOIDBEROENDE

Utbildningen omfattar etiologi, diagnos och utredning av opioidberoende, farmakologisk och icke-farmakologisk behandling, återfallsprevention, säkerhetsaspekter samt samsjuklighet.

Målgrupp är all vårdpersonal inom svensk LARO verksamhet.

Föreläsare är SFB-godkänd representant med lång LARO erfarenhet

I samband med utbildningen erbjuds kaffe och lunch, beroende på tid.

Deltagandet är kostnadsfritt. Huvudmannens godkännande krävs.

Intresseanmälan skickas till någon av följande: jonas.johansson@abbvie.com, hakan.karmback@camurus.com, andreas.wiklund@indivior.com eller inger.landin@nordicdrugs.se

Utbildningen har utvecklats av Svensk förening för Beroendemedicin.

Framtagandet av utbildningsmaterialet har fått finansiellt stöd av AbbVie, Camurus, Indivior, Nordic Drugs och Sandoz. Företagen har inte påverkat innehållet i utbildningen och materialet innehåller inte specifik produktinformation.

Iran och alkohol

Under förra året drabbades Iran av en svår förgiftningskatastrof då minst 42 personer avled efter att ha druckit alkohol med höga halter metanol. Flera dussin blev blinda efter intaget och för hundratals krävdes sjukhusvård i stora delar av landet.

Ett stort antal personer arresterades efter att polisen sprängt åtminstone en illegal spritfabrik.

Alkohol har sedan revolutionen 1979 varit en förbjuden dryck och innehav är straffbart. Intressant är att iranska staten sedan några år accepterar att det finns alkoholproblem och numera finns även behandlingsmöjligheter för beroende.

Dock att betänka är att vin har tidigare spelat en stor roll i den persiska kulturen inom såväl religion som litteratur.

Även om det är förbjudet att föra in alkohol från utlandet, tillåter iranska staten att icke-muslimer får producera alkoholhaltiga drycker för egen konsumtion och för i förekommande fall religiösa riter.

Nästa nummer av Bulletin utkommer i slutet av oktober i såväl pappers- som nätversion.